

GIDA TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIđI
TARIMSAL ARAřTIRMALAR ve POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜğÜ

TÜRKİYE'DE BİYOGÜVENLİK KONUSUNDA YAPILAN DÜZENLEMELER VE UYGULAMALAR

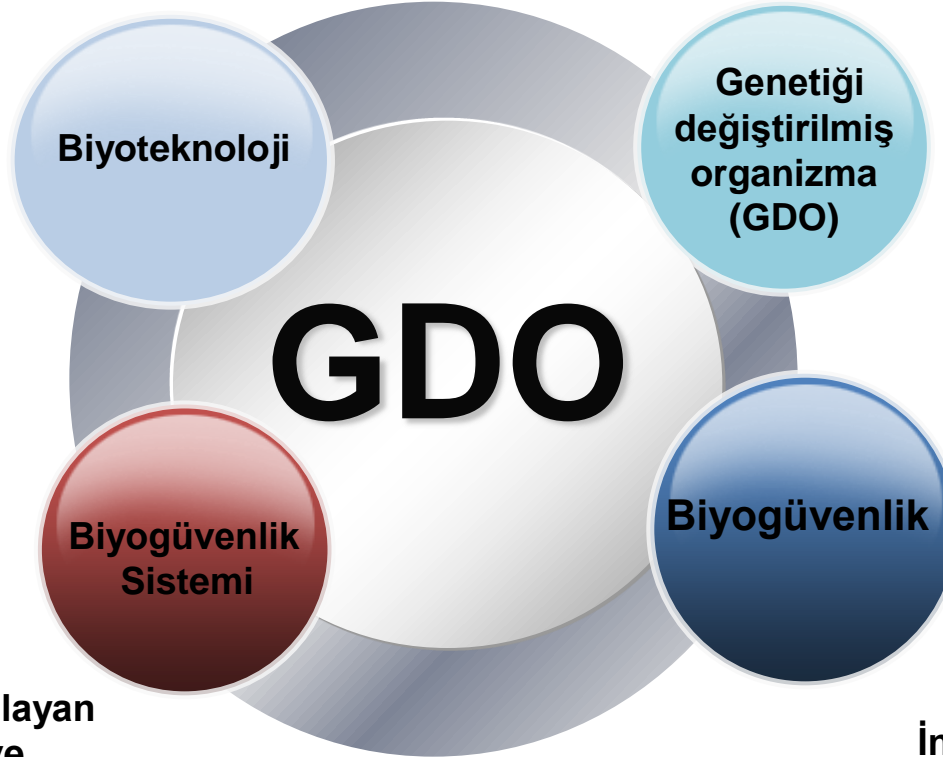
5. Gıda Güvenliđi Kongresi
İstanbul
8 Mayıs 2015

Dr. İsa ÖZKAN
Daire Başkanı

- **GDO nedir?**
- **Dünya ve AB'de GDO'lar**
- **Türkiye'de Biyogüvenlik Uygulamaları**
 - **Biyogüvenlik Kanunu**
 - **Biyogüvenlik Kurulu**
 - **Denetim ve Kontrol**
 - **GDO Analizi**

Canlı organizma veya sistemlerden yararlanarak yeni ürün ve hizmetlerin üretilmesi

Gen teknolojisi kullanılarak doğal süreçlerle elde edilmesi mümkün olmayan yeni nitelikler kazandırılmış organizmalar

Biyogüvenliği sağlayan idari, hukuki ve kurumsal yapılanmanın tamamı

İnsan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevre ve biyolojik çeşitliliği korumak için GDO ve ürünleri ile ilgili faaliyetlerin güvenli bir şekilde yapılmasını,

- Yabancı ot ilacına direnç
- Böcek direnci
- Virüs direnci
- Erken ya da geç olgunlaşma
- Değiştirilmiş yağ içeriği
- Besin içeriğinin artırılması
- Değiştirilmiş çiçek rengi
- Biyotik ve Abiyotik strese dayanıklılık
- Hızlı ve kaliteli ürün eldesi

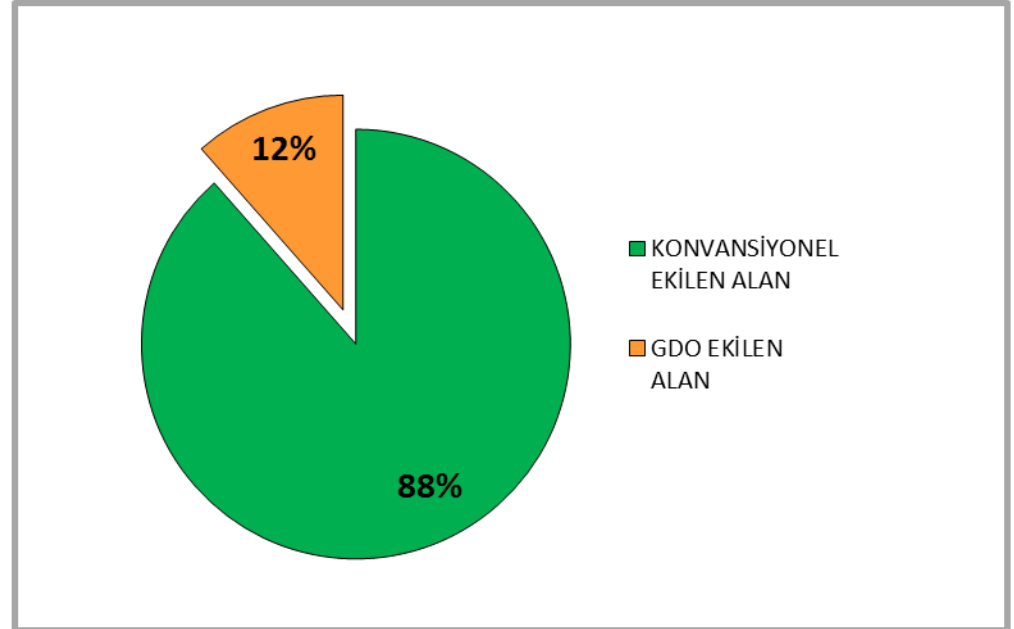
➤ **28** ülkede, (20 geliştirmekte olan, 8 sanayileşmiş)

➤ **18 milyon** üretici,

➤ **181,5 milyon ha** alanda GD bitki üretimi yapmıştır.

➤ GDO'lu tohumluk küresel pazar değeri **15,7 Milyar \$**

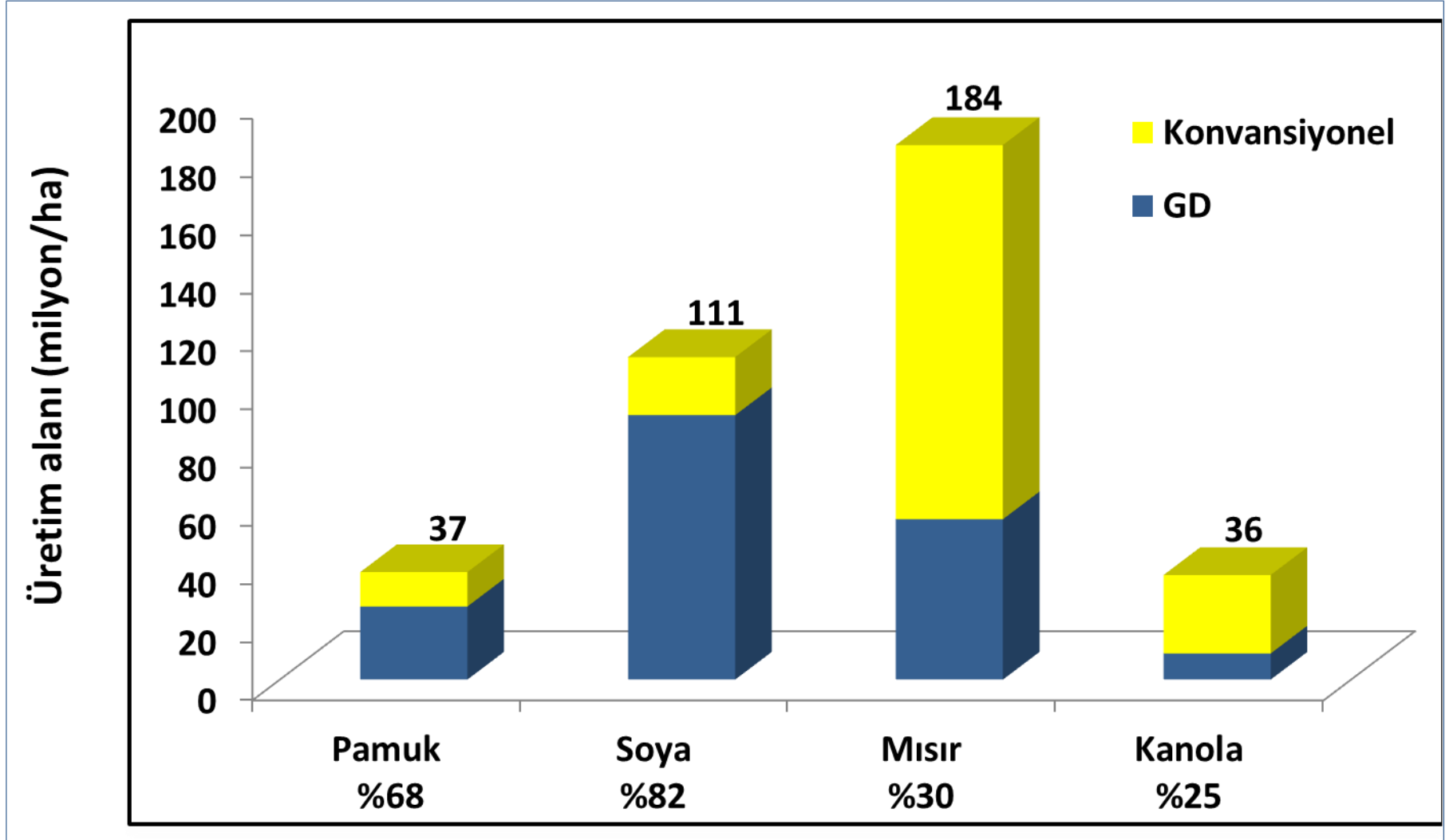

GD bitki üreten başlıca ülkeler, 2014 yılı

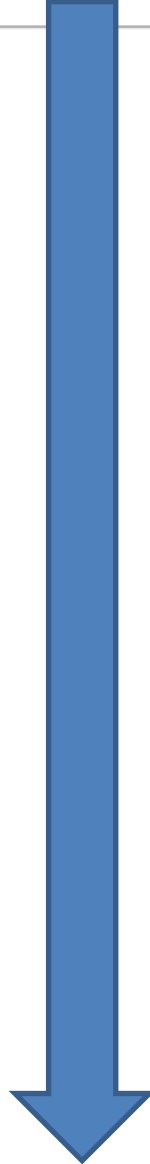
Sıra	Ülke	Toplam ekilebilir Alan (milyon ha)	GDO Ekim alanı (milyon ha)	Toplam ekilebilir alanda GDO ekim alanı yüzdesi (%)
1	ABD	160	73,1 (%40)*	46
2	Brezilya	72	42,2 (%23)*	59
3	Arjantin	38	24,3 (%13)*	64
4	Hindistan	157	11,6 (%6)*	7
5	Kanada	43	11,6 (%6)*	27
6	Çin	112	3,9	3
7	Paraguay	4	3,9	98
8	Pakistan	21	2,9	14
9	Güney Afrika	12	2,7	23
10	Uruguay	2	1,6	80

*Dünya toplamındaki payı

Genetiği Değiştirilmiş ve Konvansiyonel Bitkilerin Dünyadaki Üretim Alanı ve Oranı , 2014

Japonya	213
ABD	186
Kanada	161
Meksika	147
Güney Kore	127
Avustralya	101
Yeni Zelanda	89
Tayvan	88
Filipinler	84
Kolombiya	73
Güney Afrika	64
Çin	60
AB	61
Brezilya	40
Arjantin	38
Rusya	23
Singapur	23
Malezya	20
Türkiye	19
Uruguay	18

Dünyada Onaylı GDO'lar

Tayland	15
Costa Rica	15
Paraguay	14
Endonezya	12
Norveç	11
Hindistan	11
Honduras	8
Vietnam	6
İsviçre	4
Şili	3
Pakistan	2
Bangladeş	1
Bolivya	1
Burkina Faso	1
Mısır	1
Sudan	1
İran	1
Küba	1
Panama	1
Burma	1

GDO	Sayı
Soya	12
Mısır	30
Pamuk	10
Kolza	4
Şeker pancarı	1
Mikroorganizma	2
Karanfil	2
TOPLAM	61

- **Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi**
14 Mayıs 1997

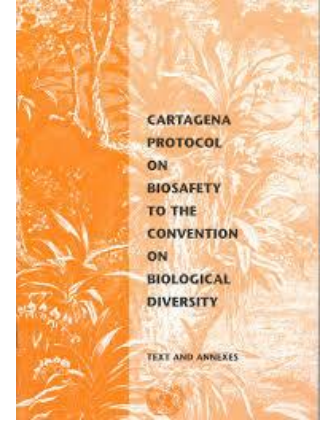

- **Cartagena Biyogüvenlik Protokolü**
24 Ocak 2004

- **İkinci Ulusal Rapor (2011)**

- **Protokolün Yetkili Ulusal Makamı**
OSB/DKMPGM ile GTHB/TAGEM

- **Cartagena Biyogüvenlik Protokolü ve**
Biyogüvenlik Bilgi Değişim Mekanizması
Ulusal Odak Noktası Görevi GTHB/TAGEM

GEF Projeleri

- Ulusal Biyogüvenlik Çerçevesinin Geliştirilmesi Projesi **(2002-2005)**
- Türkiye Ulusal Biyogüvenlik Çerçevesi Uygulama Projesi **(2013-2016)**

- **Biyogüvenlik Kanunu (2010)**
- **Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Strateji ve Eylem Planı (UBSEP) (2007)**
- **Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı (2014-2018)**
- **Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun (BTYK) 27. Toplantısı Kararı (18 Haziran 2014)**

5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu

18 Mart 2010 tarihinde TBMM’de “**Biyogüvenlik Kanunu**” kabul edildi.

26 Mart 2010 tarih ve 27533 sayılı Resmi Gazete’de yayımlandı.

13 Ağustos 2010 tarih ve 27671 sayılı Resmi Gazete’de Biyogüvenlik Kanunu’na ait **iki yönetmelik**;

1. Biyogüvenlik Kurulu ve Komitelerin Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik
2. Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelik

Biyogüvenlik Kanunu ve **iki yönetmelik** **26 Eylül 2010** tarihinde **yürürlüğe girmiştir.**

TEMEL ESASLAR

- Başvuru, değerlendirme ve karar verme,
- Risk değerlendirme, sosyo-ekonomik değerlendirme ve risk yönetimi,
- Yasaklar,
- Basitleştirilmiş işlem,
- Karar sonrası yapılacak işlemler.

TEMEL ESASLAR

GDO veya ürünlerinin;

- ❖ ithalatı,
- ❖ ihracatı,
- ❖ deneysel amaçlı serbest bırakılması,
- ❖ piyasaya sürülmesi,
- ❖ genetiği değiştirilmiş mikroorganizmaların kapalı alanda kullanımı,

bilimsel esaslara göre yapılacak risk deđerlendirmesine göre karar verilir.

- ❖ GDO ile ilgili araştırma ve geliştirme amaçlı yapılacak faaliyetin konusu ve sonucu hakkında Bakanlığa bilgi verilmesi **zorunludur.**
- ❖ Araştırma, geliştirme ve eğitim amaçlı **ithal edilecek** GDO ve ürünleri için TAGEM'e müracaat edilir.

**15
gün**

- ❖ Araştırma ve geliştirme faaliyetinin tamamlanmasından sonra

3 ay

sonuçtan Bakanlığa **bilgi verilir.**

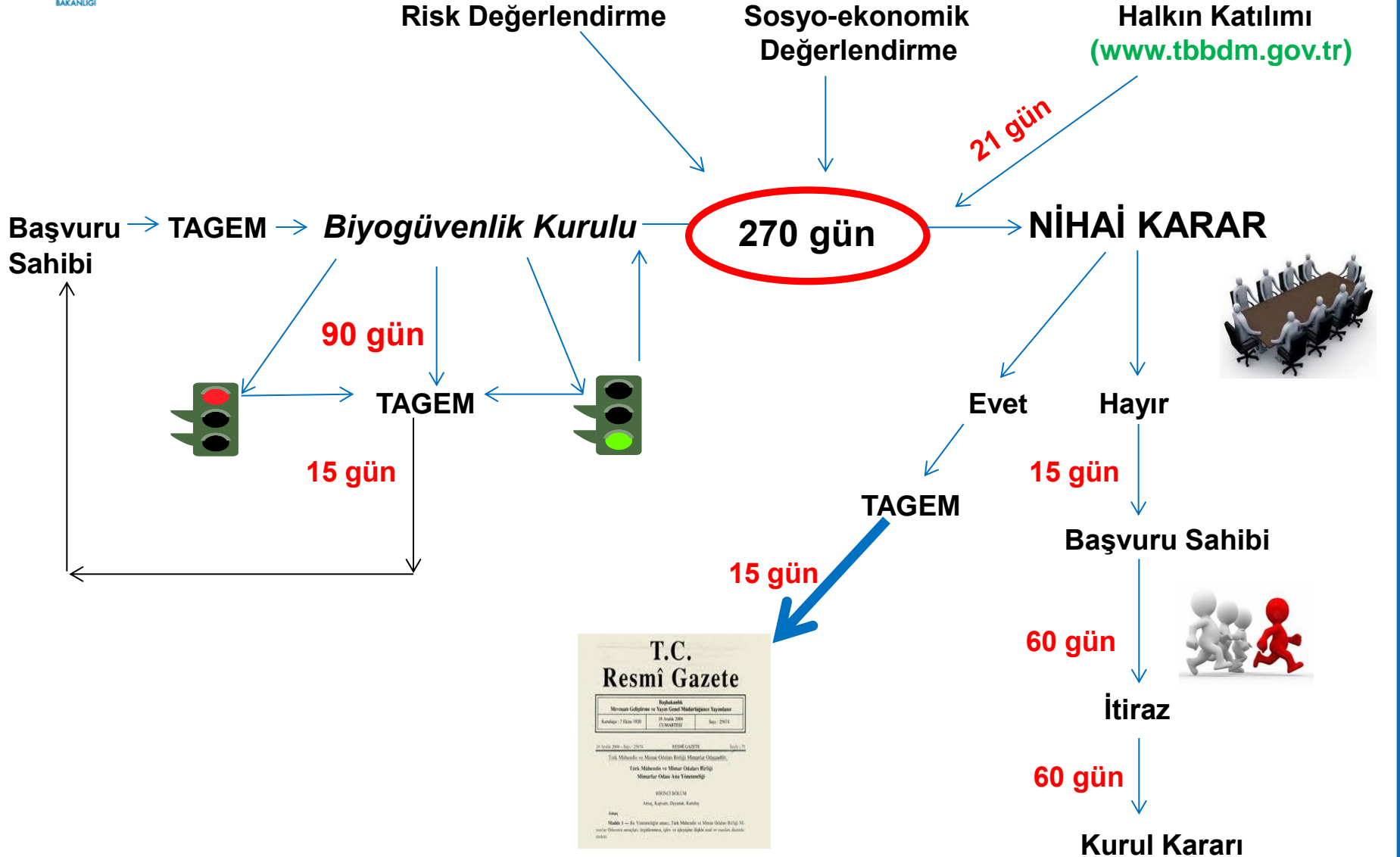

YASAKLAR

- GDO ve ürünlerinin onay alınmaksızın piyasaya sürülmesi,
- GDO ve ürünlerinin, Kurul kararlarına aykırı olarak kullanılması veya kullandırılması,
- Genetiği değiştirilmiş bitki ve hayvanların üretimi,
- GDO ve ürünlerinin Kurul tarafından piyasaya sürme kapsamında belirlenen amaç ve alan dışında kullanımı,
- GDO ve ürünlerinin bebek mamaları ve bebek formülleri, devam mamaları ve devam formülleri ile bebek ve küçük çocuk ek besinlerinde kullanılması.

Biyogüvenlik Kurulu Değerlendirme Süreci

Karar Sonrası İşlemler

- Kararda verilen koşullara uyulup uyulmadığı,
- İnsan, hayvan, bitki sağlığı ile çevre ve biyolojik çeşitlilik üzerinde herhangi bir beklenmeyen etkisinin olup olmadığı

Bakanlık tarafından kontrol edilir ve denetlenir,

- Kararda belirtilen koşulların ihlali veya GDO ve ürünleriyle ilgili olarak herhangi bir riskin ortaya çıkabileceği yönünde yeni bilimsel bilgilerin ortaya çıkması durumunda, **karar Kurul tarafından iptal edilebilir.**

Karar Sonrası İşlemler

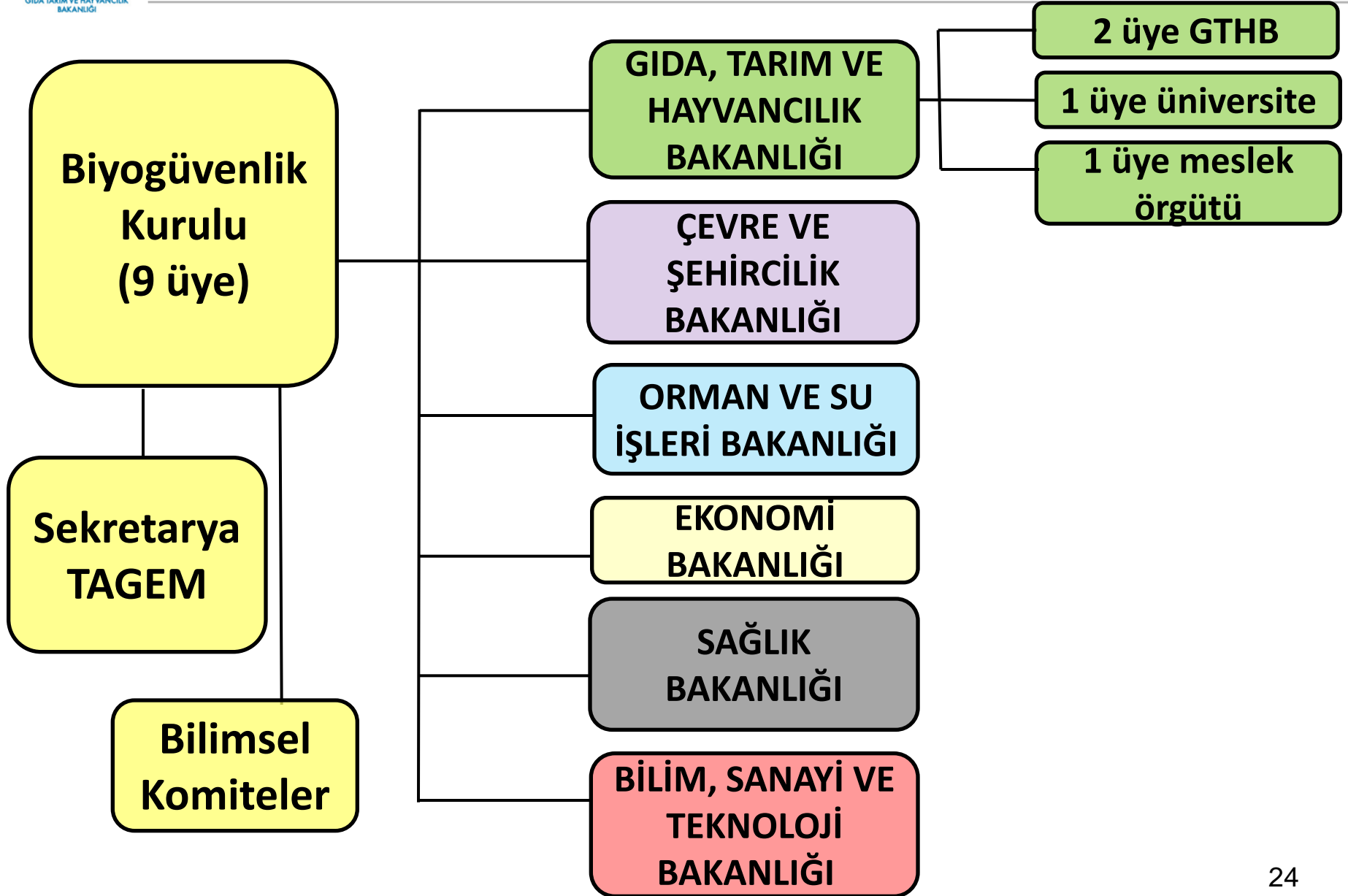
- İzlenebilirliğin sağlanması amacıyla, GDO ve ürünlerinin ülkeye girişı ve dolaşımda,
 - Bakanlığa beyanda bulunulması,
 - Gerekli kayıtların tutulması,
 - Kararın bir örneğinin bulundurulması ve
 - Etiketleme kurallarına uyulmasızorunludur.
- Kayıt altına alınan GDO ve ürünlerine ilişkin belgelerin **yirmi yıl** süreyle saklanması zorunludur.

Sorumluluk ve Cezai Hükümler

- Yasal sorumluluk olarak müteselsil sorumluluk benimsenmiştir,
- GDO ve ürünlerini bu Kanun hükümlerine aykırı olarak ithal eden, üreten veya çevreye serbest bırakan kişi, **beş yıldan oniki yıla** kadar hapis ve **onbin güne** kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

- **22 Eylül 2010** oluşturuldu.
- Görev süresi **üç** yıl
- En fazla **iki** dönem
- I. Dönem görev süresi: 2010- 2013
- II. Dönem görev süresi: **2013- 2016**
- Kurul, üyelerden en az **beşinin aynı yöndeki** oyuyla karar alır.

Türkiye Biyogüvenlik
Bilgi Değişim
Mekanizması

Arama

Giriş

Üye ol!

Biyogüvenlik Kurulu

Uzmanlar

Mevzuat

Kararlar

Bilgi

Arşiv

TÜRKÇE

ENGLISH

BIYOGÜVENLİK KURULU ONBEŞİNCİ TOPLANTISINI YAPTI

BIYOGÜVENLİK KURULU ONBEŞİNCİ TOPLANTISINI YAPTI

21 Eylül 2012 Cuma 21:14

Biyogüvenlik Kurulu'nun onbeşinci toplantısı Prof. Dr. Hakan YARDIMCI Başkanlığında 21 Eylül 2012 tarihinde aşağıdaki gündeme göre yapılmıştır.

DUYURULAR

Mevzuat

Ulusal
Uluslararası
Avrupa Birliği
Birleşmiş Milletler

Kanun
Tüzük
Yönetmelik

Bilimsel Komiteler

Risk
Sosyo-Ekonomik
Etik
Diğer

Uzman Başvuruları

Başvurular

Linker

Uzmanlar

Başvurular

Kararlar

Amaç	Olumlu	Olumsuz	Karar tarihi
YEM	3 GD soya	-	26 Ocak 2011 tarih ve 27827 sayılı RG
YEM	16 GD mısır*	-	13 mısır çeşidi ile ilgili karar 24 Aralık 2011 tarih ve 28152 sayılı RG 3 mısır çeşidi ile ilgili karar 21 Nisan 2012 tarih ve 28271 sayılı RG
YEM	-	6 GD mısır	26 Mart 2012 tarihinde gerçekleştirilen 13. Biyogüvenlik Kurulu Toplantısı Kararı
YEM	-	3 GD kolza	19 Kasım 2012 tarihinde gerçekleştirilen 16. Biyogüvenlik Kurulu Toplantısı Kararı
YEM	-	1 GD şeker pancarı	19 Kasım 2012 tarihinde gerçekleştirilen 16. Biyogüvenlik Kurulu Toplantısı Kararı
BİYOETANOL	-	22 GD mısır	19 Kasım 2012 tarihinde gerçekleştirilen 16. Biyogüvenlik Kurulu Toplantısı Kararı

*** 2 mısır çeşidi ile ilgili Kurul kararının Danıştay tarafından yürütmesi durduruldu**

- Geçerlilik suresi
- İthalatta uygulanacak işlemler
- Kullanım amacı
- Risk yönetimi ve piyasa denetimi için gerekli veriler
- İzleme koşulları
- Belgeleme ve etiketleme koşulları
- Ambalajlama, taşıma, muhafaza ve nakil kuralları
- İşleme, atık ve artık arıtım ve imha koşulları
- Güvenlik ve acil durum tedbirleri
- Yıllık raporlamanın nasıl yapılacağı

- GDO'lu ürünlerde etiketleme için eşik değer **% 0,9** olarak belirlenmiştir.
- Ülkemizde yem amaçlı kullanımına onay verilmiş soya çeşitlerinin işlenmesinden sonra elde edilen yağın boya sanayiinde kullanılması **uygun görülmüştür.**

- İthal edilen soyadan kırma sonucu elde edilecek ikinci ana ürün olan soya yağının sınai amaçlı olarak cila, vernik, reçine, plastik, sabun, kimya, kauçuk, madeni yağlar, kağıt sanayi ile biyodizel üretiminde kullanılması **uygun görülmemiştir.**
- GDO'lu soya yağının PVC sanayiinde kullanımını **uygun görülmemiştir.**

İthal edilen GD Mısır ve Soya	2014 (ton)
Mısır (DDGS)	186.435
Mısır (Gluteni ve Grizi)	100.743
Mısır ve Mısır Kepeği	372.740
Toplam Mısır Ürünleri	659.918
Soya Fasulyesi	1.840.527
Soya Fasulyesi Kabuğu-Küspesi	649.804
Toplam Soya Ürünleri	2.490.331

- GDO ve ürünlerinin piyasaya sürülmesinden sonra, Kurul kararında belirtilen koşullara uyulup uyulmadığı **Bakanlık tarafından kontrol edilir ve denetlenir.**
- Analiz işlemleri, Bakanlık tarafından belirlenen laboratuvarlar tarafından gerçekleştirilir.
- Olumsuzluk tespit edilmesi durumunda 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu çerçevesinde **yasal işlem yapılmaktadır.**

TARAMA ANALİZİ

KİMLİKLENDİRME VE MİKTAR ANALİZİ

Dr. İsa ÖZKAN

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

iozkan@tagem.gov.tr

TEŐEKKÜRLER.

www.tarim.gov.tr

